

مهندس علي خويه مشاور، محقق، مولف و مدرس تبليغات www.alikhooyeh.blogfa.com

چكىدە

تبلیغات در فرودگاهها راهبردی است که از دو دهه قبل توسط شرکت های مختلف به منظور افزایش بهرهوری تبلیغاتی در فرودگاهها اتخاذ گردیده است. دراین پژوهش موردی کوتاه سعی شده است که ضمن بیان تعریف تبلیغات در فرودگاهها و روشهای مختلف انجام آن نقاط قوت و ضعف، فرصت ها و تهدیدهای تبلیغات فرودگاهی تشریح و بررسی شود.

پیش زمینه تحقیقات تبلیغات فرودگاهی:
یک شرکت بزرگ تحقیقات بازار به
نام آربیتن اولین بار تحقیقاتی را برای
اثربخشی تبلیغات فرودگاهی انجام داد
از تمامی ۲۰۰۵ مسافری که در جولای
۲۰۰۳ درباره تبلیغات فرودگاه های
آمریکا مصاحبه و پرسشنامه هایی

تهیه شد ۱۵۰۰ نفر تحت تاثیر تبلیغات فرودگاه ها قرار گرفته و عکس العمل های سودآورانه نشان داده بودند.

كجاه علومرانباني ومطالعات فر

برای نمونه طبق تحقیقات صورت گرفته از هر ۴۱ نفری که نشریات فرودگاهی را در فرودگاه های آمریکا تهیه کرده اند ۴ نفر از آنها مشتریان کسانی شده بودند که در این مجلات آگهی داده بودند.

طبق تحقیقات صورت گرفته از تمامی تبلیغاتی که در فرودگاه ها صورت می گیرد ۲۳ درصد از مخاطبان به تبلیغات درونی و نوشتاری و کوچك توجه کرده اند و ۷۷ درصد از آنها نمایشگرهای بزرگ تبلیغاتی و تبلیغات محیطی و بیرونی فرودگاه را از نگاه خود گذرانده و به آنها توجه کرده اند.

انواع تبليغات فرودكاهي

با توجه به آمار زیر تبلیغات فرودگاهی را به دو بخش درونی و بیرونی تقسیم می کنیم.

۹۲ درصد از افراد جهان در ۱۲ سال گذشته با هواپیما مسافرت کرده و به فرودگاه ها رفته اند. درصد از افراد بالای ۱۸ سال در آمریکا یك سال گذشته با هواپیما به سفر رفته اند. درصد از افراد بالای ۱۸ سال با هواپیما به مسافرات های تجاری و غیر تجاری رفته اند. آخرین آمار نشان می دهد که ۲۱درصد از مردم آمریکا یا ۵۰ میلیون نفر در مدت ۳ ماه و ۱۸ درصد یا ۲۶ میلیون نفر از فرودگاه های آمریکا استفاده کرده اند.

١- تبليغات دروني:

تبلیغات درونی به تبلیغاتی گفته می شود که در محوطه درونی فرودگاه انجام می شود و شامل مونیتورهای داخلی، بیلبوردهای داخلی، استندهای داخلی، تلویزیونهای داخلی، تابلوهای داخلی، وسایل حمل ونقل داخلی، پوسترها و بروشرهای داخلی، مجلات داخلی، دیورارهای ورود و خروج مسافران، برچسب های بارها و...

٢- تبليغات بيروني

تبیغات بیرونی شامل بیلبوردهای بزرگ و محیطی، تلویزیونهای شهری بیرونی، سردر بیرون فرودگاه، آویزهای بیرونی، سردر ورودی و خروجی ها، پل های بیرونی، فرودگاه، ترمینالهای ورودی مسافران، اتوبوسهای فرودگاه، دای فرودگاه و ...

كاركردهاى تبليغات فرودگاهى:

اگر تبلیغ تجاری را فرآیندی آرتباطی بدانیم که با معرفی کالاها و خدمات تجاری تلاش میکند تا مخاطبان خود را برای انتخاب و خرید آن کالا مجاب نماید، دو کارکرد آگاهی بخشی و ترغیب رامی توان مهمترین نقش تبلیغات تجاری محسوب کرد اما تبلیغات فرودگاهی علاوه بر آگاهی بخشی و ترغیب می تواند کارکردهای زیر را داشته باشد.

۱- اعتبار بخشی: از آنجا که تبلیغات به مکان و زمان بستگی دارد فرودگاه ها از لحاظ مکانی به علت قرار گرفتن در موقعیت استراتژیکی برای مخاطبان می تواند اعتبار خاصی برای تبلیغ کنندگان باشد.

 ۲- دروازه ورود و خروج: فرودگاه ها به علت اینکه یکی از دروازه های وردود و خروج کالا خدمات و مشتریان و مخاطبان هستند از اهمیت ویژه ای در تبلیغات برخوردار است.

۳- انگیزه دهنده: تبلیغات در فرودگاه های به علت اینکه مانند یك ترمینال تبلیغاتی است انگیزه دهنده خوبی برای مصرف کنندگان و مشتریان هدف است.
 ۴- تفکر بخشی: ترمینالهایی ورود و خروج مانند فرودگاه ها به علت وجود ایستگاه های انتظار و ترافیك مخاطبان و مشتریان یکی از مهمترین مکان های بازاریابی فکری است که می تواند مشتریان و مخاطبان را درباره محصولات و خدمات به فکر واداشت.
 شر بخشی تبلیغات فرودگاهی:

رسانه های فرودگاه جزو اولین و آخرین رسانه هایی است که به آنها توجه

می شود با توجه به حجم ر کستردی تبلیغات در شهرها، مسافران ورودی و خروجی- به طور کل طبق تحقیقات صورت گرفته - مخاطبان تبلیغات به ابتدا و انتهای تبلیغات و به رسانه های ابتدایی و انتهایی هر حوزه ای توجه بیشتری می کنند.

اثر بخشی تبلیغات فرودگاهی را به دو صورت می توان بررسی کرد.

تکرار و فراوانی(FREQUENTLY)تبلیغات فرودگاهی

طبق تحقیقی که در فرودگاه های آمریکا صورت گرفته است . ۵۱ درصد از مسافران فرودگاه ها بیش از ۳۱ دقیقه زمان خود را در بخش قبل از ورود به بخش ویژه مسافران صرف می کنند و ۸۶ درصد از آنها بیش از ۴۵ دقیقه در سالن های انتظار باقی می مانند.

طبق این تحقیق تبلیغات درون سالن های فرودگاه، از نظر تعداد اثربخش بوده اند در واقع وقتی یك برند خاص تمام تبلیغات درون فرودگاه را با یك حرکت تهاجمی اجرا کرده بود اثربخشی آن ۵۶ درصد افزایش یافته بود.

اما تبلیغات بیرونی فرودگاه به علت فراوانی از نظر اندازه و بعد بیشترین تاثیر را بر مخاطبان داشته است. طبق تحقیقات بعدی صورت گرفته، تبلیغات بیرونی مانند اتوبوس ها و بیلبوردهای فرودگاه به علت متمایز بودن و اندازه آن برای برخی از کالاهای سرگرم کننده و لوکس بیشترین اثربخشی را داشته است.

دسترسی،کشش و برد (REACH) تبلیغات فرودگاهی

کشش و برد تبلیغات بیشتر به اثربخشی درونی تبلیغات بستگی دارد در واقع هر اندازه سطح دسترسی مخاطبان به تبلیغات بیشتر باشد کشش و برد تبلیغات نیز بیشتر است برای نمونه اگر بزرگترین بیلبورد یک برند را به نمایش بگذارد برد آن تبلیغ افزایش می یابد.

طبق تحقیقات صورت گرفته در فرودگاه های ترکیه اکران سه ماهه تبلیغات در فرودگاه دو برابر اثربخش تر از تبلیغات یك ماهه بوده اند. با توجه به این سطح دسترسی انتظار داریم که تبلیغات یك ساله از اثربخشی بیشتری برخوردار باشد اما این تحقیقات نشان داد که تبلیغات یك ساله به نسبت اثربخشی کمتری داشته اند.

نفوذ تبلیغات فرودگاهی بر مغز و ذهن مخاطبان:

طبق حقیقای که در برخی از فرودگاه های کشور صورت گرفته است تنها یك پنجم از تبلیغات فرودگاه ها در ذهن مخاطبان باقی مانده و اثر گذار بوده است در این میان از بین هر ۱۰ کالای و خدمت مصرفی ۷ کالا در ذهن مخاطبان مانده است و کالاهای غیر مصرفی ۳ کالا در ذهن مخاطبان مانده دهن مخاطبان مانده است.

بررسی عوامل تبلیغات فرودگاهی: در این بخش برخی از عوامل تاثیر گذار تبلیغات فرودگاه ها بررسی می شود. • مخاطبان:

به طور کل تبلیغات برای دل کسی ساخته نمی شود. خیلی کم پیش می آید که شرکتی، تبلیغاتیبرای دل خودبسازد. معمو لاتبلیغات برای کسی ساخته می شود که مخاطب و مشتری نام دارد و بازارهدف تبلیغات است. بازارهدف محصول یا خدمت مشخص کرده اند. در این میان تا مخاطب به طور کامل شناخته نشود تبلیغات بی فایده است به قول یکی از بزرگان، اول بشناس بعد حرف بزن. تبلیغاتی که بدون شناخت مخاطب به بازارمی تبلیغاتی که بدون شناخت مخاطب به بازارمی

برخی از صاحب نظران و متفکران تبلیغات اعتقاد شدیدی دارند که سرآغاز هر کار تبلیغاتی باید از مخاطبان باشد یعنی برای شروع هر کارتبلیغاتی مخاطبان را به طور کامل باید شناخت و به نظریه ای به نام مخاطب-پرستی می رسند. به همین علت در بازاریابی مدرن به مشتری پرستی اشاره شده است.

برای انتخاب مخاطب تبلیغاتی لازم است تا تیم تحقیقات بازاریابی به بررسی کامل مشتریان و مصرف کنندگان و مخاطبان در فرودگاه بپردازند.

پی استی مخاطبان تبلیغات فرودگاه: جایگاه یابی، قسمت بندی، هدف گیری مخاطبان تبلیغاتی برای رساندن پیام تبلیغاتی به آنها از مهمترین عوامل استراتژیک قابل بررسی برای تبلیغات فرودگاه است موسسات و سازمانها همگام با شناسایی کامل و همه جانبه مخاطبان می توانند خط مشی هایی برای بهبود تبلیغات در فرودگاه ها داشته

جایگاه یابی مخاطبان تبلیغات فرودگاه شامل بررسی و تجزیه و تحلیل مخاطبان تبلیغات برای ارایه پیام تبلیغاتی به آنها است پیدا کردن محل حضور مخاطبان می تواند در ارایه اثربخش شعار ها و پیام های تبلیغاتی بسیار مفید باشد با جایگاه یابی مخاطبان برنامه ریزی برای اهداف

تبلیغات نیز آسانتر می باشد بسیاری از شرکت های بزرگ به علت عدم دقت در جایگاه یابی هزینه های تبلیغاتی بسیار متحمل می شوند

قسمت بندنی مخاطبان تبلیغات فرودگاه نیز برای ارایه پیام ها تبلیغاتی ویژه به مخاطبان خاص از اهمیت خاصی بر خوردار است که می تواند هدف گیری پیام های تبلیغاتی را قابل دسترس تر کند. برای نمونه مشاور تبلیغاتی سواچ مخاطبان تبلیغاتی را با توجه به جایگاه حضورشان قسمت بندی کرده اند و با توجه به تقسیم مخاطبان برای تبلیغات برنامه ریزی می کنند.

هدف گیری مخاطبان یکی از مهمترین بخش یک کمپین تبلیغاتی است شرکت

		15547		١٣٨١		١٣٨٠		فرودگاه
		خروجي	ورودى	خروجي	ورودى	خروجي	ورودى	
		TVT545.	۳۷۰۸۴۰۶	741178	me1.099	٣۴۴٧٥٣٢	*** \\$\ 9 \ 9	مهرآباد
		۵۶۹۲۲۸	0999WV	١٢٩٩٨٥	۶۰۷۸۱۵	910.49	११९११	شيراز
		977999	979.77	937.5	977479	1.77974	1.709.1	مشهد
		1947	1///	00-	(-	-	امام خمینی(ره)
		44.744	494.09	۵۰۷۷۲۹	010799	0197TV	۵۲۳۸۶۱	اصفهان
		\prec	X	- 3	$\times >$	-		
177	١٣٨۶		١٣٨٥		1846		١٣٨٣	
خروجي	ورودى	خروجي	ورودى	خروجي	ورودى	خروجي	ورودى	
		۵۰۴۷۴۸۱	۵۰۶۱۸۹۷	4440146	446.949	44.511 0	797A7F0	مهرآباد
			- /	707				
		۸۳۵۳۲۷	161901	917779	۶۸۷۵۸۴	694.94	۵۹۳۳۲۰	شيراز
		۸۳۵۳۲۷ ۱۴۵۷۲۴۸	141901 141901	9AVY19 1189.90	9119110 119110	91.41	09887. 1.11888	شیراز مشهد
								مشهد امام
		1407747	۱۴۸۵۷۷۷	1179.90	11907.0	9.7.411	1.11754	مشهد

ها باید بتوانند مخاطبان را پس از جایگاه یابی و تقسیم بندی، آنها را هدف گذاری کنند تا با کانالهای ارتباطی خاصی برای آنها برنامه ریزی داشته باشند با هدف گیری مخاطبان می تواند پیام ها و شعارهای هدف گیری شده ای را برای آنها ارایه کرد.

عوامل مؤثر در رفتار مخاطبان تبلیغاتی: ۲۱ درصد از مسافران فرودگاه های مردهای بین ۲۵-۵۴ سال هستند و ۲۵ درصد زنان بین ۱۸-۵۰ سال و ۳ درصد نیز کودکان را تشکیل می دهند.

هر عملی را عکس العملی است در

توجه كنند اشاره مى شود.

مخاطبان تبلیغات فرودگاهی مخاطبانی مخاطبانی با سلایق مختلف و تنوع سبك های رفتاری هستند.در کل تمامی عوامل موثر بر رفتار مخاطبان در تبلیغات، می توان عوامل تاثیر گذار بیرونی تقسیم کرد. در عوامل تاثیر گذار بیرونی تقسیم کرد. در چند بعدی و متمایز نسبت به تمامی موجودات روی زمین است، نمی توان مورت داد، به هر صورت بدون آنکه بین این عوامل تقسیم بندی های درستی صورت داد، به هر صورت بدون آنکه بتوان حد و مرزی خاص بین این اثرات و

تبلیغات نیز در برابر هر تبلیغاتی که برای مخاطبان صورت می پذیرد باید عکس العملی را از مخاطبان انتظار داشت که این عکس العمل در ادامه باعث رسیدن به هدف و رسالت تبلیغاتی می شود. برای تبلیغاتی که بتوان با اثربخشی خاص به مخاطبان ارائه شود عوامل زیادی و با پژوهش و بررسی این عوامل بتوان تبلیغاتی اثرگذار برای رسیدن به اهداف دست یافت. در زیر به طور مختصر مواردی را که مجریان و مدیران تبلیغات برای تبلیغات در فرودگاه ها باید به آن ها

مديريت استراتژيک

- اصل همگام شدن پیام با عناصر دیگر

-اصل انعکاس متقابل پیام بر دیگر پیام های

- اصل اطمیناندهی و اطمینان بخشی

ییام به مخاطبان (با سرعت برسید-شعار

- اصل مقابله به مثل رقبا و مخاطبان

پیام (پیام تبلیغاتی سونی اریکسون)

فکر می کنید- شعار تبلیغاتی زیراکس)

- اصل کاهش مخالفت یا مقاومت

- اصل متقاعد سازی

- اصل پذیرش پیام

- اصل رسایی پیام

به شرح زیر می باشد.

بريجستون)

قضاوت باشد.

- اصل توجه به حس ها و ابعاد مختلف

- اصل نفوذ پيام(به زيبايي چيزي که

- اصل اخلاق در پیام (خدمت به جامعه

با كيفيت برتر محصولات - شعار تبليغاتي

برخی از موارد دیگریک پیام استراتژیکی

- صحت:پیام تبلیغاتی باید معتبر و

عاری از خطا در واقعیت، تفسیر و

- فراهم بودن: پیام (پیام های مورد

نظر یا سایر اطلاعات) در جایی ارائه

تبلیغاتی شرکت هواپیمایی دلتا)

- اصل تفاوت های درونی پیام

رقیب(شعار تبلیغاتینشریهبیزینسویک)

عكس العمل ها قائل شد مي توان به عوامل درونی و بیرونی زیر اشاره کرد.

۱- تجزیه و تحلیل عوامل بیرونی موثر در مخاطبان تبلیغاتی فرودگاه

- فرهنگ

- محیط زندگی

- سىاست - اقتصاد

- اجتماع و جامعه

- ارتباطات بیرونی و غیرکلامی

- توسعه و نواوری

- ارزش ها*ی* برون فردی

۲- تجزیه و تحلیل عوامل درونی موثر در مخاطبان تبليغاتي

- عوامل روانشناسي

- شخصیت

- درک

- يادگيري

- حافظه

- هوش

- انگیزه

- هیجانات

- سبک زندگی

- تصمیم گیری مخاطب

- اخلاق

- ارتباطات كلامى ، زبان و لهجه

- ارزش های درون فردی

- استرس مخاطبان

- عوامل ژنتیکی

- عوامل فرهنگ*ی*

- عوامل اقتصادي

- محیط درونی

- تجربه اموزشی

- تجربه های زندگی

- عوامل معنوى

- ارزش ها و باورهای اخلاقی

- الگوها و مشاوران

- عصر الكترونيك

- فرایندهای کاری

رفتار مخاطبان تبلیغاتی در ایران:

برخى ازمواردى كهمديران استرات ريست در بررسی مخاطبان تبلیغاتی در ایران می توانند ان ها را بررسی و مورد توجه قرار داد به شرح زیر می باشد.

• هرم سنی جامعه ایران

• هرم نیازهای جامعه ایرانی

• ساختار خانواده های ایرانی

• ساختار سنت ها و رسوم

• شرایط و خصوصیات زندگی

• اولویت هزینه های مردم ایران

• سبد و الگوى مصرف خانواده ها و افراد در ایران

• قومیت ها و آداب و عادات جدید

•ارزش های پنهان و آشکار

• اخلاق ایرانی

- معنویت ایرانی
- روحيه ايراني
- جاذبه های ایرانیان
- مهاجرت مردم بویژه جوانان برای تحصيل و اشتغال
 - گروه های مذهبی و سیاسی
 - تقاضای های پنهان
 - امید زندگی
 - نرخ امنیت
 - •سن، عمر و درآمد
 - شیوه زندگی و سطح رفاه
- حساسیتهای ایرانیان (سلامتی، ایمنی، روزمرگی و ...)
- سرعت، سهولت در خرید و چانه زنی ايرانيان
 - طبقات اجتماعی ایرانیان
 - سرگرمی و تفریحات
 - چشم و هم چشمی
 - هوش اجتماعي

پیام های تبلیغاتی در فرودگاه ها:

از انجا که پیامهای تبلیغی با هدف تأثیر گذاشتن بر مشتری به منظور ارجح دانستن كالاى موردنظر تبليغكننده تهيه میشوند، تجزیه و تحلیل محتوای این پیامها میتواند ساختار کلی پیامهای تبلیغی را از حیث دو مقوله فرم (شکل بیرونی) و محتوا (شکل درونی و پنهانی) روشن نماید. این بررسی شناخت ویژگیها و محتوای مکتوم پیامهای تبلیغاتی را که در قالب یك ساخت کلی تهیه و ارائه میشود، به مثابه یك هدف عام مورد توجه قرار میدهد. از این رو مسئله اساسی این بررسی، شناسایی ویژگیهای پیامهای تبلیغی در فرودگاه ها از نظر فرم و محتواست. شناخت اینکه پیامها از چه موضوعات، ارزشها، تكنيكها، روشها، عناصر محوري بازیگری، فضای اتفاق و تحت پوشش و ویژگیهای جامعهشناختی شخصیتها، عرصه اتفاق و... برخوردارند، مىتواند سؤال و مسئله این تحقیق را که عبارت از این است که تبلیغات فرودگاه ها چگونه و کدامعناصر و مؤلفههای سبك زندگی را در برابر مخاطبان خود به تصویر

اصول پیام تبلیغاتی استراتژیك در فرودگاه ها

میکشد، پاسخ دهد.

- اصل هم سطح شدن پیام با اصول بازاریابی و تبلیغات (پیام تبلیغاتی شرکت نوكيا)

- اصل توجه به وجوه مشترک پیام با ديگر وجوه تبليغات

- اصل توجه به اثر گذاری های مختلف پیام (محمولات خود را با کامیون، ارمان ترافیک امروز و فردا، حمل کنید- شعار تبلیغاتی فایر ستون)

- اصل انعطاف پذیری پیام

شود یا فراهم باشد که مخاطب بتواند به آن دسترسی یابد. آرایش و جایابی (پیام) بسته به مخاطب، پیچیدگی پیام و هدف از شبکه های بین فردی و اجتماعی تا بیلبوردها و پیام های ارتباط جمعی طراحی شده برای ساعات پر بیننده

تلویزیونی یا رادیویی تا دکه های عمومی رسانه های چاپی و الکترونیك و تا اینترنت بسيار متفاوت مي باشد.

- متكى بر شواهد: شواهد علمى مناسب منتج از بررسی های جامع و تحلیل های همه جانبه برای تنظیم دستورالعمل های کاربردی ، سنجش اجرا، بررسی معیار و تکنولوژی ارزیابی کاربرد ارتباطات مخابراتي سلامت

-رسیدن به گروه هدف: پیام به بیشترین تعداد ممکن از جمعیت گروه هدف برسد یا در دسترس ان ها باشد.

- اعتبار: منبع پیام موثق و خود پیام منطبق با زمان باشد.

- تكرار: ارائه / دسترسى به پيام تداوم یافته یا در طول زمان تکرار شود ، هم برای تقویت تأثیر بر مخاطبان معین و هم برای رسیدن به گروه جدید مخاطبان

- به موقع بودن:پیام هنگامی که مخاطب بیشترین پذیرش یا نیاز به اطلاعات ویژه را دارد ، ارائه شود یا در دسترس باشند . قابل فهم بودن:سطح خواندن یا زبان (یا فرمت مولتی مدیا) برای مخاطب مربوطه مناسب باشد

